

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

УКРАЇНСЬКА ФІЛОСОФІЯ: ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ

Шифр та назва спеціальності

В10 - філософія

Інститут

ННІ Соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма

Філософія

Кафедра

Філософії (307)

Рівень освіти

Третій (доктор філософії)

Тип дисципліни

Вибіркова

Професійна підготовка

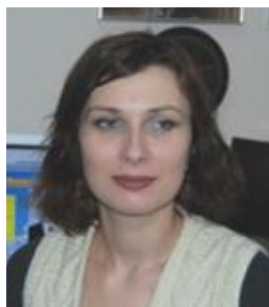
Семестр

Третій

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Владленова Іліана Вікторівна

iliana.vladlenova@khpі.edu.ua

Доктор філософських наук, доцент, професор кафедри філософії НТУ «ХПІ».

Досвід роботи – 18 років. Автор понад 100 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Українська філософія: традиції і новації», «Філософія політики та права», «Гуманітарні проблеми високих технологій».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на формування у аспірантів поглиблених професійних компетенцій та теоретичних знань при вивченні усіх проявів історії та сучасного стану української філософії, як національної філософської дисципліни.

Мета та цілі дисципліни

Формування у аспірантів поглиблених професійних компетенцій та теоретичних знань при вивченні історії та сучасного стану української філософії, як національної філософської дисципліни.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, індивідуальна робота, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

Компетентності

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми філософії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з філософії та суміжних галузей.

СК3. Здатність застосовувати методи філософського і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.

СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері філософії, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку філософії.

СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері філософії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

Результати навчання

РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій.

РН3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії.

РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів. 5 РН5. Планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН6. Глибоко розуміти загальні принципи та методи філософських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері філософії та у викладацькій практиці.

РН8. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми філософії з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 30 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 80 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

«Онтологічні та гносеологічні концепції у сучасній філософії», «Теорії раціоналізму: науково-філософські та педагогічні методології», «Філософсько-антропологічний дискурс сучасності».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції з презентаціями, дискусії, практичні заняття (семінари, практикуми), виконання індивідуальної роботи (стаття, реферат, есе, тези та участь у конференціях та спеціалізованих семінарах, робота з оригінальними роботами з філософії тощо).

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Тема 1. Витоки та передумови формування української філософії.	4
1. Міфологічна свідомість праукраїнців. Мистецтво та релігійні вірування. Домінування ідеї про нерозривну єдність людини й природи. Антеїзм – важлива	

особливість ментальності українського філософського світогляду. Життєві коріння філософії в Україні та особливий характер світосприймання. 2. Вплив античних традицій та візантійської культури. Проблема становлення державності у Київській Русі. Джерела філософії Київської Русі. Соціально-політична та етична проблематика. 3. Кордоцентризм як одна із граней української ментальності, що формувалась у глибинах стародавньої культури.

Тема 2. Ідеї гуманізму і реформації у філософській думці України кінця XV – початку XVII століття. 4

1. Острозький культурно-освітній центр. Переосмислення духовної спадщини князівської доби, надбання греко-візантійських книжників. 2. Київське братство і його значення у розвитку гуманістичних ідей в Україні. 3. Філософія у Києво-Могилянській академії. Визначні представники академії: І. Гізель, Й. Кононович-Горбацький, С. Яворський, Ф. Прокопович, Г. Кониський та інші. Методологічні засади етики. Роль Києво-Могилянської академії в освітньому та професійному житті України. 4. Вплив ідей Ю. Дрогобича на становлення геліоцентризму Коперника.

Тема 3. Кордоцентризм української філософії та етично-правові проблеми. 4

1. Філософія П. Юркевича. Проблеми права і держави в руслі філософсько-морального сприйняття світу. 2. Філософія Г. Сковороди. Український фольклор як фактор національного самовиразу. Символізм як визначальна ознака філософії Г. Сковороди. 2. Зв'язок релігійно-філософської проблематики з ідеями платонізму та стоїцизму. Сенси людського існування як подвиг самопізнання. Сковородинівська модель світу в контексті народного світобачення. 3. Українська ментальність у світлі філософії Г.Сковороди.

Тема 4. Філософія українсько-польського пограниччя. 4

1. Особливості польської філософської традиції та її зв'язок із українською. Польська філософська традиція на українських землях у кінці XVIII – на початку XX ст. 2. Польське просвітництво. Гуго Коллонтай та Кременецький ліцей. М. Вишневецький. Романтична «українософія». Юліуш Словацький і Тимко Падуро. 3. Політико-філософські погляди Анджея Фрича-Моджевського. 4. Польське слов'янофільство в Україні. Юліан Охоровіч та поширення позитивізму на Галичині.

Тема 5. Львівсько-Варшавська школа. 4

1. Традиції позитивізму у Львівсько-варшавській школі. К. Айдукевич, Т. Котарбінський, С. Леснюк, Я. Лукасевич і А. Тарський – видатні представники Львівсько-варшавської школи. 2. Логіка як найбільш важливий напрямок діяльності представників школи. Формування засад формальної логіки, семантики та методології науки. Логічний аналіз філософського дискурсу як стандартний метод аналізу. 3. Анти-скепсис, анти-натуралізм в гуманітарних науках. Реалізм в епістемології і філософії науки. Абсолютизм в теорії пізнання. Відкриття багатозначної логіки. 4. Концепція істини Тарського. Формування філософії математики. Філософія науки у Львівсько-Варшавській школі. Проблеми методології емпіричних наук, логічного висновку апарату науки. Індуктивізм в емпіричній науці. Вплив ідей Львівсько-варшавської школи на подальший розвиток логіки, математики та прикладних наук.

Тема 6. Філософські аспекти космогонічних підходів в українській філософії. 4

1. Український контекст філософії космізму у працях М. Туган-Барановського. Вчення про закономірність циклічності економічної динаміки, пов'язаної з

періодичністю промислових криз як фактора, що впливає на зміни у народному житті.

2. Космогенна енергетична теорія Сергія Подолинського. Її вплив на концепцію В.Вернадського. 3. Загальнопланетарний коловорот в еволюційному процесі та антропокосмізм М.Холодного.

4. В. Вернадський як видатний представник космопланетарної наукової думки.

5. Основи антропологічного світогляду у фізиці М.Умова.

Тема 7. Особливості дорадянського періоду розвитку філософських ідей в Україні та за її межами.	2
--	---

1. М. Драгоманов – найяскравіший представник української суспільно-політичної думки.

2. Засади критичного реалізму та позитивістські ідеї у працях В. Лесевича.

3. Соціально-філософські ідеї М. Ковалевського, неокантіанські погляди Б. Кістяковського. Консерватизм В. Липинського. Інтегральний націоналізм Д. Донцова та Ю. Вассіяна.

Тема 8. Українська філософія 21 століття.	4
--	---

1. Проблема розвитку комп'ютерних технологій та їх вплив на світобачення українців. Соціальний вимір людського буття в умовах 21 століття.

2. Антропологія техніки та проблема людини в українських реаліях у дослідженнях Є.І. Андроса. Сучасна наука як могутня планетарна антропогенна сила у дослідженнях В.С. Лук'янця, О.М. Кравченко, О.Я. Мороз, Л.В. Озадовської та ін.

3. Переосмислення філософії та роль України в світовому контексті (В.С.Лісовий). Філософські та методологічні проблеми історії філософії (В.В. Лях). проблема філософії релігії (А.М. Колодний). Українська школа філософії права (О. М. Костенко).

Загальна кількість годин	30
---------------------------------	-----------

Практичні заняття

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти а
Тема 1. Витоки та передумови формування української філософії.	2	1
1. Міфологічна свідомість праукраїнців.		
2. Життєві коріння філософії в Україні та особливий характер світосприймання.		
3. Філософська думка доби Київської Русі.		
4. Особливості культури та менталітету українців.		
Тема 2. Ідеї гуманізму і реформації у філософській думці України кінця XV – початку XVII століття.	2	1
1. Культурно-освітні центри як осередки освіти та духовності.		
2. Київське братство і його значення у розвитку гуманістичних ідей в Україні.		
3. Філософія у Києво-Могилянській академії і її роль в освітньому та професійному житті України.		
4. Вплив ідей Ю. Дрогобича на становлення геліоцентризму Коперника.		
Тема 3. Кордоцентризм української філософії та філософія українсько-польського пограниччя.	2	1
1. Філософія П. Юркевича.		
2. Філософія Г. Сковороди.		

3. Польська філософська традиція на українських землях.
4. Традиції позитивізму у Львівсько-варшавській школі.

Тема 4. Українська філософія 21 століття.	2	1
1. Формування культури незалежної України та сучасної філософії XX-XXI століть.		
2. Спроби подолання ізоляції національної філософії.		
3. Самобутність української філософської думки.		
4. Філософське осмислення тенденцій і суперечностей культурно-цивілізаційного розвитку.		
5. Аналіз впливу процесу глобалізації на національну свідомість.		
Тема 5. Сучасна українська філософія та її особливості.	2	1
1. Науково-технічні проблеми в осмисленні українських філософів.		
2. Формування культури незалежної України та сучасної філософії XX-XXI століть.		
3. Проблема людини в українських реаліях.		
4. Самобутність української філософської думки		
5. Проблема формування громадянської позиції в українській школі філософії права.		
6. Основні сучасні напрямки української філософії.		
Загальна кількість годин	10	

Теми лабораторних робіт

Лабораторних робіт в рамках дисципліни не передбачено.

Самостійна робота

Курс передбачає підготовку до усних відповідей на проблемні питання, самостійне вивчення питань, які не викладаються під час лекцій, – це отримує поточне оцінювання. Також передбачено виконання індивідуальних робіт: стаття, реферат, есе, участь у конференціях та спеціалізованих семінарах (із написанням тез), робота з оригінальними роботами з філософії тощо. Ці роботи є письмовими і складаються відповідно до вимог.

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. У чому полягає своєрідність української філософії порівняно з західноєвропейською та східною традиціями?	2
Тема 2. Які основні етапи розвитку української філософської думки?	2
Тема 3. Як поняття «софійність» відображає специфіку українського філософського світогляду?	2
Тема 4. Яку роль відіграють релігійно-етичні мотиви у становленні української філософії?	2
Тема 5. Які особливості світоглядного синкретизму української філософської традиції?	2
Тема 6. Як українська філософія розуміє взаємозв'язок людини, природи та Бога?	2
Тема 7. Які філософські ідеї містяться у творах Київської Русі (зокрема «Слово про Закон і Благодать», «Повчання Володимира Мономаха»)?	2

Тема 8. У чому полягає філософський зміст «світла розуму» в давньоруських текстах?	2
Тема 9. Яку роль відіграла християнізація Русі у формуванні філософського мислення?	2
Тема 10. Які філософські теми розвивалися в братських школах та Острозькій академії?	2
Тема 11. У чому полягає значення Києво-Могилянської академії для розвитку філософії в Україні?	2
Тема 12. Які філософські ідеї розвивали Інокентій Гізель, Стефан Яворський, Феофан Прокопович?	2
Тема 13. Як барокова культура вплинула на формування світогляду українських мислителів XVII–XVIII ст.?	2
Тема 14. Як у філософії Києво-Могилянців поєднувалися схоластика та ренесансний гуманізм?	2
Тема 15. Які елементи натурфілософії проявлялися у творчості українських мислителів барокової доби?	2
Тема 16. У чому полягає головна ідея вчення Григорія Сковороди про «споріднену працю»?	2
Тема 17. Як Сковорода розумів поняття «внутрішньої людини»?	2
Тема 18. Що означає для Сковороди «дві натури» і «три світи»?	2
Тема 19. Яку роль відіграє символіка та алегорія у філософських творах Сковороди?	2
Тема 20. Як філософія Сковороди вплинула на подальший розвиток української духовності?	2
Тема 21. Які основні ідеї філософії історії Михайла Драгоманова?	2
Тема 22. Як Памфіл Юркевич поєднував ідеї серця та розуму у своїй філософії?	2
Тема 23. У чому полягає філософський зміст «сердечної філософії» Юркевича?	2
Тема 24. Які філософські мотиви присутні у творчості Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки?	2
Тема 25. Як філософія українського романтизму вплинула на формування національної свідомості?	2
Тема 26. Які особливості має філософія української діаспори (Дмитро Чижевський, Іван Мірчук, Володимир Янів)?	2
Тема 27. Як тоталітаризм вплинув на розвиток філософської думки в радянській Україні?	2
Тема 28. Які напрями розвивалися у філософії незалежної України?	2
Тема 29. Як сучасна українська філософія осмислює питання ідентичності, культури та свободи?	2
Тема 30. У чому полягає місія української філософії у глобальному філософському просторі?	2
Загальна кількість годин	60

Тематика індивідуальних завдань

Реферат включає: титульний лист, вступ, основну частину, висновок, список літератури. Предмет, тема, мета роботи повинні бути узгоджені. Предмет дослідження – це те, що знаходиться в межах об'єкта (предмет визначає тему дослідження). Мета дослідження визначає те, до чого прагне здобувач у своїх наукових дослідженнях, тобто кінцевий результат роботи (мета повинна корелювати з висновками, отриманими в рефераті). Структура роботи, назви розділів повинні відображати загальну тему реферату. Зміст реферату обмежується 2-3 главами, які обов'язково поділяються на параграфи чи підрозділи. Назви розділів повинні відображати філософську тематику проблеми. Метод або методологію проведення роботи доцільно описувати в тому випадку, якщо вони відрізняються новизною або представляють інтерес з точки зору даної роботи. Широко відомі методи тільки називаються. Результати роботи, які висвітлюються у висновках, описуються точно і інформативно. Наводяться основні теоретичні та експериментальні результати, фактичні дані, виявлені взаємозв'язки і закономірності. При цьому віддається перевага новим результатами і даними, які, на думку автора реферату, мають практичне значення. Висновки можуть супроводжуватися рекомендаціями, оцінками, пропозиціями, гіпотезами, описаними у вихідному документі.

Теми індивідуального завдання

- Тема 1.** Специфіка української філософії: національні та універсальні риси.
- Тема 2.** Формування філософських уявлень у добу Київської Русі.
- Тема 3.** Християнська ідея як світоглядна основа української середньовічної думки.
- Тема 4.** Софійність як філософський принцип українського світобачення.
- Тема 5.** Людина і Бог у філософській культурі Київської Русі.
- Тема 6.** Філософські ідеї в «Слові про Закон і Благодать» митрополита Іларіона.
- Тема 7.** Освітньо-філософська діяльність братств та братських шкіл.
- Тема 8.** Острозька академія як осередок гуманістичної думки.
- Тема 9.** Києво-Могилянська академія і розвиток філософії в Україні XVII–XVIII ст.
- Тема 10.** Філософські погляди Інокентія Гізеля.
- Тема 11.** Філософські ідеї Феофана Прокоповича.
- Тема 12.** Бароковий світогляд і його відображення у філософії українського XVII ст.
- Тема 13.** Проблема свободи у філософських поглядах мислителів Києво-Могилянської академії.
- Тема 14.** Григорій Сковорода як центральна постать української духовної традиції.
- Тема 15.** Вчення Григорія Сковороди про «дві натури» і «три світи».
- Тема 16.** Концепція «спорідненої праці» у філософії Григорія Сковороди.
- Тема 17.** Символ і алегорія у філософських творах Сковороди.
- Тема 18.** Вплив філософії Сковороди на розвиток української культури й освіти.
- Тема 19.** Українська романтична філософія: світоглядні орієнтири та гуманістичні ідеали.
- Тема 20.** Філософські ідеї у творчості Тараса Шевченка.
- Тема 21.** Філософський зміст поезики Івана Франка.
- Тема 22.** Етичний і світоглядний вимір творчості Лесі Українки.
- Тема 23.** Памфіл Юркевич і його «філософія серця».
- Тема 24.** Концепція людини у філософії Памфіла Юркевича
- Тема 25.** Ідея прогресу і свободи у філософських поглядах Михайла Драгоманова.
- Тема 26.** Національна ідея в українській філософській думці XIX століття
- Тема 27.** Дмитро Чижевський про специфіку української духовності.
- Тема 28.** Українська філософія в еміграції: головні постаті та напрями.
- Тема 29.** Вплив тоталітаризму на розвиток філософської думки в Україні XX століття.
- Тема 30.** Український екзистенціалізм: філософія людини та свободи.
- Тема 31.** Національна ідентичність як філософська проблема.

Тема 32. Розвиток етичної думки в українській філософській традиції.

Тема 33. Українська релігійна філософія: від Київської Русі до сучасності.

Тема 34. Категорія «серце» в українській філософії: символіка та смисл.

Тема 35. Людське щастя у філософії Григорія Сковороди.

Тема 36. Українська філософська культура доби незалежності: тенденції та проблеми.

Тема 37. Філософія освіти в українській інтелектуальній традиції.

Тема 38. Сучасні українські філософи: напрями досліджень та світоглядні орієнтири.

Тема 39. Українська філософія в контексті європейського інтелектуального простору.

Тема 40. Місія української філософії у глобалізованому світі XXI століття.

Загальна кількість годин

20

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Горський В.С. Історія української філософії: Курс лекцій. – К.: Наук. думка, 1997.
2. Данильян О.Г., Тараненко В.М. Основи філософії: Навч. посіб. – Х.: Право, 2003. – 352 с.
3. Історія філософії України. Хрестоматія: навч. посібник / упорядники М. Тарасенко, М. Русин, А. Бичко та ін. – Київ: Либідь, 1993. – 553 с.
4. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій. Навч. посіб. 2-е вид., виправл. і доопр. – К.: Каравела, 2002. – 544 с.
5. Сучасний словник з суспільних наук / За ред. О.Г. Данильяна, М.І. Панова. – Х.: Прапор, 2006. – 432 с.
6. Філософський енциклопедичний словник. – К.: Абрис, 2002. – 568 с.
7. Філософія: Навч. посіб. / За ред. І.Ф. Надольного, В.П. Андрущенка, І.В. Бойченка та ін. – К.: Вікар, 1997. – 578 с.
8. Андрос Є. Антропокультурні чинники європейського вибору України. – К.: Наукова думка, 2014.
9. Попович М. Вимір раціональності як чинник європейської інтеграції України. – К.: Наукова думка, 2014.
10. Крисаченко В.С. Історія української філософії. Хрестоматія-довідник. – К., 2006.
11. Бичко І.В. Українська філософія: Частина VI // Історія філософії: Підручник: у 2 т. / За заг. ред. В. І. Ярошовця. – К.: ВПЦ «Київський університет». 2008. – Т.2.
12. Грицай М.С., Микитась В.М., Осолом Ф.Я. Давня українська література. - К., 1978.
13. Грушевський М.С. Очерк истории украинского народа. - К., 33. Лук'янець В.С. Індустрія наукових знань: вплив на соціогуманітарну сферу. Монографія – К.: УкрСІЧ, 2015. – 407 с.
14. Історія та сучасність у наукових роздумах Інституту філософії. //36. наук. праць. Філософські діалоги'2016. – К., 2016. – 232 с.
15. Донцов Д. Націоналізм. – Львів, 1926.

Додаткова література

1. Горинець В. Філософсько-соціологічні нариси. - Харків, 1930.
2. Сковорода Г. Повне збр. тв.: В 2-х т. - К, 1973.
3. Філософія Відродження на Україні. - К, 1990.
4. Чижевський Д. Нариси історії філософії на Україні. – К., 1992 20. Юркевич П. Д. Вибране; передм. А. Г. Тихолаза. – К.: Абрис, 1993.
5. Яворський С. Філософські твори: У 3 т. – К., 1992. – Т. 1.
6. Соціальна відповідальність як основна цінність інституціоналізації сучасного суспільства / А. М. Єрмоленко, О. О. Лазоренко. – К.: Наукова думка, 2016.
7. Носова Г.Ю. Невизначеність соціального процесу: навколо ідентичності. – К.: Стилос, 2016. – 112 с.
8. Андрос Є.І. Специфіка та визначальні виміри сучасного філософсько- антропологічного знання. – К.: Стилос, 2015. – 380 с.

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні, семінарські заняття), k_1	Індивідуальне завдання (реферат), k_2	Підсумковий контроль (іспит), k_3
0,4	0,4	0,2

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = \Pi \cdot k_1 + I \cdot k_2 + \text{Пк} \cdot k_3$$

де: Π – середньозважена середня оцінка за поточний контроль

I – оцінка за виконання індивідуального завдання

Пк – оцінка за підсумковий контроль

$$\Pi = \frac{\Pi_1 \cdot a_1 + \Pi_2 \cdot a_2 + \dots + \Pi_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

де: a_i – ваговий коефіцієнт кожної усної відповіді.

Оскільки, у силу специфіки предмету ваговий коефіцієнт кожної усної відповіді тотожні один одному, тобто $a_1 = a_2 = \dots = a_n$ то

$$\Pi = \frac{\Pi_1 \cdot a_1 + \Pi_2 \cdot a_2 + \dots + \Pi_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i} = \frac{\Pi_1 + \Pi_2 + \dots + \Pi_n}{n} \text{ (середнє арифметичне)}$$

де: n – кількість відповідей за семестр

Поточні оцінки за кожну складову (Π , K , I , ...) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ».

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Завідувачка кафедри
Ольга ГОРОДИСЬКА

Гарант ОП
Яків ТАРАСОВ